

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ІСТОРІЇ У СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

При оцінюванні навчальних досягнень з історії враховується:

- рівень оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівень умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівень оволодіння практичними вміннями й навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня до історичної події, явища, діяча.

Усі види оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за усні відповіді

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає одну-дві події, дати
	2	Учень (учениця) вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, установлювати послідовність подій
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, характеризує події (причини, наслідки, значення), використовує історичні документи як джерело знань
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними
	9	Учень (учениця) узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; робить аргументовані висновки, синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу з історичною картою**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає історико-географічний об'єкт, але не визначає його положення на карті
	2	Учень (учениця) називає історико-географічний об'єкт, але визначає його положення на карті невірно
	3	Учень (учениця) називає історико-географічний об'єкт, але визначає його межі на карті невірно.
Середній	4	Учень (учениця), показуючи на карті історико-географічний об'єкт, називає одну-дві основні дати, пов'язані з історичною подією (битва або рік заснування)
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює на історичній карті основні місця подій, характеризує їх за допомогою вчителя.
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, установлює послідовність подій на історичній карті.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, «читає» історичні карти за допомогою їх легенди; оперує на історичній карті умовними поначками.
	8	Учень (учениця) налізує використані ним історичні факти подій, які відображені на карті, дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, дає порівняльну характеристику історичним подіям, аналізує зміст історичної карти.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів відповідної історичної карти; співставляє й систематизує дані історичної події на карті; робить аргументовані висновки.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями історичних подій, які відображені на карті, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом відповідної історичної карти; самостійно характеризує її історичні події, виявляє особисту позицію щодо розташування кордонів, меж історичних подій; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу з історичним документом**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) може відтворити даний документ у вигляді читання.
	2	Учень (учениця) вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні».
	3	Учень (учениця) може впізнати за описом у документі історичну подію чи постать.
Середній	4	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповідає про історичну подію чи постать.
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя аналізує основний зміст документу, називає основні дати і події з документу.
	6	Учень (учениця) самостійно давати стислу характеристику історичному документу, з'ясовує походження документу та його автора.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно характеризує інформацію документу, пояснює документ за змістом і формою.
	8	Учень (учениця) дає правильне визначення історичних понять або явищ в поданому документі, аналізує описані історичні факти.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів, зазначених у документі; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження стосовно подій чи фактів, зазначених у документі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, зазначені у документі, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу із складання історичного портрету**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає історичну постать.
	2	Учень (учениця) правильно відносить постать до відповідної історичної епохи.
	3	Учень (учениця) орієнтується в послідовності складання характеристики історичного портрету діяча.
Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя двома-трьома простими реченнями може розповісти про історичну постать.
	5	Учень (учениця) стисло відтворює основний зміст біографії відомої людини за допомогою підручника, може визначати основні дати її життя та діяльності.
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал біографії, дає стисло характеристику історичній постаті.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює матеріал, характеризує події з життя історичної постаті (причини, наслідки, значення).
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, аналізує описані історичні факти, порівнює історичні явища, які впливали на діяльність або творчість історичної постаті.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, щодо діяльності людини, обґрунтовуючи їх конкретними фактами.
Високий	10	Учень (учениця) самостійно встановлює особисті риси та якості характеру історичної постаті, використовує аргументовану критику що до особи, спираючись на широку джерельну базу.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями біографії даної постаті, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом її діяльності, або творчості.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує наслідки діяльності даної постаті, виявляє особисту позицію щодо неї. Самостійно проводить історичні, наукові дослідження.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу із перевірки знань за тему**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, давати стисло характеристику історичній постаті, установлювати послідовність подій; користуватись за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює їх.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу з хронології подій**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає одну-дві дати.
	2	Учень (учениця) називає декілька дат, має загальне уявлення про лічбу часу в історії.
	3	Учень (учениця) може співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям.
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, називаючи одну-дві основні дати.
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, називає основні дати.
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, установлює послідовність окремих подій.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виокремлює деякі ознаки явищ і процесів.
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, синхронізує події в межах курсу.
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу з написання есе**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Побудував есе не відповідає запропонованій темі; не наведено жодного історичного аргументу.
	2	Учень (учениця) в роботі називає історичні висловлення, які характеризуються фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні.
	3	Учень (учениця) виконує роботу частково, есе відповідає запропонованій темі, але наведені історичні аргументи не впливають з нього; приклади подій не є доречними, висновок сформульовано нечітко, або не вірно.
Середній	4	Учень (учениця) порушує послідовності побудови твору, має обсяг роботи менше половини від норми, висновок лише частково відповідає темі або не пов'язаний з історичними аргументами.
	5	Учень (учениця) не повністю розкриває історичну тематику, наведено один історичний факт або подія, не чітко розрізняється основна та другорядна історична інформація, висновок лише частково відповідає темі есе, учень з допомогою вчителя відтворює основний зміст теми, або робота списана з інтернету і є плагіатом.
	6	Учень (учениця) самостійно розкриває фактичний матеріал теми, есе сприймається як цілісний твір, ідея зрозуміла, але нечітка, надає стисло характеристику історичній постаті, послідовність подій, висновок лише частково відповідає темі.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює матеріал теми зв'язний з елементами самостійних суджень в тексті, формулює чітко ідею, яка відповідає запропонованій темі, наводить один-два доречні аргумент (причини, наслідки, значення), використовує історичні документи як джерело знань висновок відповідає запропонованій темі характеризує події.
	8	Учень (учениця) самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює тезу, що відповідає запропонованій темі, наводить один доречний аргумент, приклад не конкретизований, висновок відповідає темі.
	9	Учень (учениця) будує послідовний, повний, логічно викладений текст, оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, синхронізує історичні події в межах курсу.
Високий	10	Учень (учениця) будує послідовний, повний текст, урахував комунікативне завдання, аргументує різні погляди на проблему, використовує знання з історії для вирішення нової навчальної проблеми, наводить приклади, виявляє розуміння історичних процесів, робить аргументовані висновки, спираючись на джерельну базу.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, може співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Учень (учениця) створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення відповідно до історичної тематики, повно, вичерпно висвітлює тему, вправно формулює ідею, аналізуючи різні погляди, самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них, уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання, користується історичними джерелами, аналізує та узагальнює їх.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу із виконання презентацій**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) використав матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми.
	2	Ученем (ученицею) тема не розкрита, відсутні аспекти теми, є порушення логічного викладення.
	3	Учень (учениця) використалині як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, тема не розкрита.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті презентації, тема розкрита частково, є наявність орфографічних та технічних помилок.
	5	Учень (учениця) робота, не відрізняється авторською індивідуальністю, процес розв'язання історичної теми неповний і неточний, використані як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, робота списана, або скопійована з інтернету.
	6	Учень (учениця) демонструє точне розуміння завдання, але викладені аспекти теми частково, установлювати послідовність подій, стилю в оформленні не дотримано, не використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії.
Достатній	7	Учень (учениця) повно, логічно розкриває тему і головні аспекти теми презентації, наявні не грубі помилки з точки зору орфографії та стилю, нераціонально використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі грамотно викладають матеріал, проте не показують достатньо глибоких знань.
	8	Учень (учениця) демонструє точне розуміння завдання, грамотна робота з точки зору орфографії, але наявність невідповідності в кольоровій гамі, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, використані матеріали, що мають відношення до теми, грамотна робота має витриманий єдиний стиль, кольорова гама, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, в роботі наявні авторські знахідки.
Високий	10	Учень (учениця) раціонально використав можливості комп'ютерної анімації, витримав єдиний стиль. Прослідковується повна самостійність під час виконання роботи. Під час захисту впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту, утримує увагу аудиторії, рецензує відповіді учнів.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, доповідач демонструє ерудицію, відображає міжпредметні зв'язки, може співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Робота унікальна, містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу із виконання домашніх завдань**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття - з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, давати стисло характеристику історичній постаті, установлювати послідовність подій; користуватись за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу в групах, або парах**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) використали матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, робота групи несамостійна.
	2	Учень (учениця) використані матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується.
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать, немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження.
Середній	4	Учень (учениця) відтворюють невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, відсутність логіки та послідовності у виступі.
	5	Учень (учениця) використовують як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, можуть визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати, робота групи несамостійна, списана, або скопійована з інтернету.
	6	Учень (учениця) відтворюють фактичний матеріал теми, дають стислу характеристику історичній постаті, установлювати послідовність подій, декілька членів групи відповідали за роботу всієї групи.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворюють навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), стандартна робота, не відрізняється авторською індивідуальністю, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії.
	8	Учень (учениця) володіють навчальним матеріалом і використовують знання за аналогією, дають правильне визначення історичних понять, аналізують описані історичні факти, встановлюють синхронність подій у межах теми, доповідачі грамотно викладають матеріал, проте не показують достатньо глибоких знань.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, робота демонструє точне розуміння завдання, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, дають порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлюють причинно-наслідкові зв'язки, чітко спланована робота групи, в роботі наявні авторські знахідки, робота над матеріалом рівномірно розподілена між більшістю членів групи.
Високий	10	Учень (учениця) використовують набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми, чітко спланована робота групи виявляє розуміння історичних процесів, повна самостійність під час виконання роботи, спираючись на широку джерельну базу, група рецензує відповіді інших учнів, аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, доповідачі демонструють ерудицію, відображають міжпредметні зв'язки, можуть співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії, доповідачі переконливо і повно відповідають на питання, тримаються дружньо, намагаються використати відповіді для успішного розкриття теми.
	12	Учень (учениця) системно володіють навчальним матеріалом, унікальна робота, містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, уміють виокремити проблему й визначити

		шляхи її розв'язання, аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи, доповідачі прагнуть досягти високих результатів, готові до дискусії, дружньо налаштовані, контактні.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за роботу за виконання повідомлення або доповіді**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) підготували матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми роботи.
	2	Учень (учениця) тему не розкрили, відсутні аспекти теми, порушено логічне викладення.
	3	Учень (учениця) в роботі називає історичні висловлювання, які характеризуються фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює невелику частину матеріалу теми, пояснює історичні терміни, подані в тексті повідомлення чи доповіді, але немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки.
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, ідея зрозуміла, але нечітка, надає стислу характеристику історичній постаті, послідовність подій, висновок лише частково відповідає темі.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми повідомлення, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів.
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми, доповідач допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушує регламент, частково утримує увагу аудиторії.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, дає порівняльну характеристику історичних явищ, аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів і демонструє ерудицію під час виступу, робить аргументовані висновки, синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії, рецензує відповіді учнів доповідач впевнено тримається перед аудиторією, володіють культурою мовлення, дотримуються регламенту.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, спираючись на широку джерельну базу, може співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії, доповідач готовий до дискусії, виявляє доброзичливість.
	12	Учень (учениця) унікальна робота, яка містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії, дружньо налаштований, контактний, уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання, користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює їх.